

"שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות" אהרן הכהן האיר חיות חדשה לבעלי תשובה מאור התגים שעל ז' אותיות שעטנ"ז ג"ץ

וצריך ביאור להבין הטעם שהתפלל משה רבינו שיוסיף הקב"ה לשמו של "הלל" דוקא את האות י' ויקרא שמו "הילל". עוד צריך להבין הטעם שבחר הקב"ה לרמז בתורה את שמו של "הילל" מלא י' דוקא בשלשה מקומות אלו, וכמובן שבהיותנו בפרשת בהעלותך, נעמוד על ביאור הקשר בין הציווי להדליק את שבעת הנרות "אל מול פני המנורה", ובין הרמז בסופי תיבות היל"ל מלא י'.

ביאורו הנשגב של ה"אוהב ישראל" בענין הכתרים שקשר הקב"ה לבעלי תשובה

רחש לבי דבר טוב לבאר כל זה על פי הקדמה יקרה מאירת עינים ממשנתו הטהורה של הרה"ק מאפטא זי"ע ב"אוהב ישראל" (מכון שפתי צדיקים לקוטים חדשים דף שנד. ד"ה ויאמר ה'), שמבאר בדברי קדשו מה ששנינו בגמרא (מנחות כט:): "בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות", וצריך ביאור מה הם הכתרים הללו שקשר הקב"ה לאותיות, ומבאר הענין בזה בלשון קדשו:

"ידוע אשר הכתרי האותיות הם התגין על האותיות שעטנ"ז ג"ץ, והם נקראים כתר בעלי תשובה, וכמאמר חז"ל (ברכות לד:): במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד שם, וכל זה הוא טובה גדולה מאתו יתברך שמו, שגומל חסד עם הבעלי תשובה למשוך להם חיות מעולם העליון אשר אין שם אחיזת החיצונים כלל, כי עד הנה היה נמשך חיותם ממקור הטומאה רחמנא ליצלן... אבל כשעלה בלבו לעשות תשובה באמת ובמסירת נפש מיד נפרד החיות שלו מן הקליפות, ובשביל זה הכין השי"ת עולמות עליונים המה התגין הנ"ל למשוך להם חיותם משם".

כעבדא קמיה מאריה אחיזנא בשולי גלימתו להרחיב הביאור בדבריו הקדושים, על פי מה ששנינו בגמרא (מנחות כט:): "אמר רבא שבעה אותיות צריכות שלשה זיונין ואלו הן שעטנ"ז ג"ץ". ופירש רש"י: ג' תגין קטנים בכל אחת.... אחד נוטה לימין ואחד נוטה לשמאל ואחד נוטה למעלה". וצריך להבין מדוע דוקא אותיות שעטנ"ז ג"ץ צריכות תגין.

החמישי מה"ש הוא אותיות מה"ש והשם השישי לל"ה הוא אותיות הל"ל].

והוסיף האריז"ל לבאר שם כי דבר זה רמז הקב"ה למשה בעלותו למרום לקבל תורה, כמו ששנינו בגמרא (שבת פט:): "בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות [התגין שיש בספר תורה על האותיות], אמר לו [הקב"ה] משה אין שלום בעריך [מדוע אינך אומר שלום], אמר [משה] לפניו כלום יש עבד שנותן שלום לרבו, אמר לו [הקב"ה] היה לך לעזרני [רש"י: "לומר תצלח מלאכתך"], מיד אמר לו [משה] להקב"ה (במדבר יד-יז): ועתה יגדל נא כח אדני"י כאשר דברת". מבאר האריז"ל כי הקב"ה רמז למשה באומרו היה לך לעזרני ראשי תיבות "הלל" שהיה הניצוץ שלו [אי"ה להלן נבאר הענין בזה].

מה נפלאים הם דברי ה"מגלה עמוקות" (שם) לבאר בזה סיום המאמר: "מיד אמר לו [משה] להקב"ה ועתה יגדל נא כח אדני"י כאשר דברת", כי כאשר שמע משה רבינו שהלל הנשיא יהיה הניצוץ שלו, התפלל עליו שיוסיף לו הקב"ה את האות י' לשמו, וענין זה רמוז בתפלתו: "עתה יגדל נא כח אדני"י כאשר דברת", כי שמו של הל"ל בגימטריא כמספר השם אדני"י [נראה לפרש כוונתו על פי הידוע כי השם אדני"י הוא רמז על תורה שבעל פה שההלכה בה היא כבית הלל], וביקש משה שיגדיל הקב"ה את שמו של הל"ל ויוסיף לו את האות י' שיהיה שמו היל"ל מלא י', וזהו הטעם שנמסר במסורה לכתוב בספר תורה את האות י' מתיבת "יגדל" י' רבתי, לרמז שהתפלל י-גדל לגדל שמו של הלל באות י'.

לפי זה מגלה לנו ה"מגלה עמוקות" ענין פלא, שהקב"ה מילא את בקשתו של משה רבינו ורמז בתורה בשלשה מקומות שמו של "הילל" מלא י', ואלו הם: (א) בפרשת שמות (שמות ד-טז): "והיה ה'וא יהיה לך לפה", ראשי תיבות היל"ל שהלכה כמותו בתורה (שבעל פה). (ב) בפרשתנו פרשת בהעלותך: "אל מול פני המנורה", סופי תיבות למפרע היל"ל. (ג) בסיום התורה: "מש"ה לעיני כל ישראל", סופי תיבות היל"ל, אלו דבריו הקדושים.

בפרשתנו פרשת בהעלותך דבר בעתו מה טוב להתבונן על מצות הדלקת המנורה בבית המקדש (במדבר ח-א): "וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה ה' את משה".

כאשר נתבונן נראה שהקב"ה הזכיר כאן במצות הדלקת הנרות ציווי חדש שלא נזכר בפרשת תצוה ובפרשת אמור: "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", ופירש רש"י: "יאירו שבעת הנרות, ששה שעל ששת הקנים, שלשה המזרחיים פונים למול האמצעי, הפתילות שבהן, וכן שלשה המערביים ראשי הפתילות למול האמצעי". וצריך ביאור להבין הענין שכל הנרות היו צריכים לפנות אל מול הנר האמצעי.

עוד ראוי להתבונן במה שפירש רש"י: "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו, שלא היה עמוהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות". וצריך ביאור באיזו בחינה גדולה עבודת אהרן שהיה "מדליק ומטיב את הנרות" יותר מעבודת חנוכת הנשיאים.

"אל מול פני המנורה" סופי תיבות היל"ל

פתח דברינו יאיר בדברי ה"מגלה עמוקות" על ואתחנן (אופן עד) שכתב רמז נפלא בציווי שנצטווה אהרן בפרשתנו: "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", על פי מה שגילה מרן האריז"ל ב"שער הגלגולים" (הקדמה לד ולו), כי נשמות משה רבינו והלל הנשיא שתיהן משורש אחד, לכן כמו שמשה היה מלך על ישראל כן היה הלל נשיא על ישראל, וכמו שמשה חי ק"ך שנה כן חי הלל ק"ך שנה, וכמו שמשה היה עניו מכל אדם כן היה הלל עניו מכל אדם. [וכתב שם עוד כי דבר זה רמוז בע"ב שמות היוצאים מג' פסוקים בפרשת בשלח (שמות יד-יט) ויסע, ויבא, ויט, בשני שמות הסמוכים זה לזה, השם

רבינו האריז"ל: הקב"ה אמר למשה היה לך לעזרני ראשי תיבות הל"ל
שהיה הניצוץ של משה רבינו

מגלה עמוקות: משה רבינו התפלל להוסיף לשמו של "הלל" אות י'
שיהיה שמו "הילל" מלא י'

ביאור חדש: משה רבינו לקח את האות י' שהחסיר ממה שכתוב עליו "עניו"
והוסיפה לשמו של היל"ל

מגלה עמוקות: אל מו"ל פנ"י המנורה סופי תיבות היל"ל,
שנענה הקב"ה לבקשת משה להוסיף לו את האות י'

"והנה ידוע שמחלוקת בית שמאי ובית הלל
הוא, כי בית שמאי היו מדת הדין ובית הלל היו
מדת הרחמים, ומחמת זה תמיד הלכה כבית הלל
כי ראו חכמינו ז"ל שהעולם צריך למדת החסד,
לזאת קבעו הלכה כמותו כדי להתנהג העולם
במדת החסד, ונמצא לפי זה בביאת הגואל במהרה
בימינו יתגלה מדת בית שמאי, כי אז אין צריך
העולם למדת החסד והדין יתהפך לרחמים ויהיה
פסק הלכה כבית שמאי.

וזהו [ביאור המדרש] [ויק"ר יג-ג] תורה חדשה
מאתי תצא, ולכאורה קשה האין שייך לומר על
התורה מילת חדשה, כי אין השתנות בתורה. ולפי
דברינו יתכן כי זה אין דבר חדש ממש, כי דברי בית
שמאי כתובים בתורה שבעל פה עתה, אך הפסק
הלכה יהיה כבית שמאי, כי העיקר כמו שהאדם
צריך להתנהג באיזה מדה, כן הפסק הלכה גם כן
בזה המדה."

ענין זה מובא בספרים הקדושים בשם רבינו
האריז"ל עצמו, כמו שכתב ה"בני יששכר" ב"מגיד
תעלומה" על מסכת ברכות (דף י: ד"ה בית שמאי):
"וקבלנו ממרן האריז"ל שלעתיד לבוא במהרה
בימינו יפסק הלכה כבית שמאי, כי אז יהיה במעלה
הדינים על החסדים". וכן כתב ב"פרי צדיק" (פרשת
ויקהל אות יא): "וכמו שכתבו מהאר"י הקדוש
שלעתיד יהיה הלכה כבית שמאי."

וכן כתב ב"שפת אמת" (פרשת קרח שנת תרמ"ז):
"ובשם האר"י ז"ל איתא סופה להתקיים, כי לעתיד
יהיה הלכה כבית שמאי". וכן כתב ב"שם משמאל"
(פרשת שלח ר"ח תמוז): "וכמו שאמר האר"י ז"ל
שלעתיד תהיה הלכה כבית שמאי". וכן כתב
ב"אמרי יוסף" (פרשת תולדות דף קטו טור ד): "אמנם
לעתיד לבוא נודע דיהיה הלכה כבית שמאי, שאז
נוכל להתנהג גם בסוד הגבורות שימתקו גם כן
וכנודע מהאריז"ל."

דכתיב (יחזקאל י-כא) וידי אדם מתחת כנפיהם, ידו
כתב, זה ידו של הקב"ה שפרוסה תחת כנפי החיות,
כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין". והכוונה
ברורה על יד ימינו של הקב"ה שהיא מדת החסד
הפשוטה לקבל בעלי תשובה, והביאור בזה על פי
מה ששינו בתלמוד ירושלמי (מכות פ"ב ה"ו):

"שאלו לחכמה חוטא מהו עונשו, אמרה להם
(משלי יג-כא) חטאים תרדף רעה. שאלו לנבואה
חוטא מהו עונשו, אמרה להם (יחזקאל יח-ד) הנפש
החוטאת היא תמות. שאלו לקודשא בריך הוא חוטא
מהו עונשו, אמר להם יעשה תשובה ויתכפר לו, היינו
דכתיב (תהלים כה-ח) על כן יורה חטאים בדרך, יורה
לחטאים דרך לעשות תשובה."

הרי מבואר שמצד הדין לא מצאו החכמה
והנבואה תיקון לחוטא בתשובה, אלא שהקב"ה
המציא לו תיקון במדת החסד לפניו משורת
הדין, ולפי המבואר בדברי ה"אוהב ישראל" למדנו
שהטעם לכך הוא, כי על ידי החטאים פוגמים
באותיות שעטנ"ז ג"ץ על ידי ג' המקטרגים שט"ן
ע"ז ג"ץ, אלא שהקב"ה ממשיך על בעלי תשובה אור
גדול מהתגין שעל גבי אותיות שעטנ"ז ג"ץ, שאין
לחיצונים אחיזה בהם מפאת אורם הגדול.

בעולם הזה הלכה כבית הלל שמדתו חסד

נקדים עוד מה שמבואר ב"שער הגלגולים"
לרבינו האריז"ל (הקדמה לד), כי הלל הזקן היה שרשו
ממדת החסד לכן היה עניו גדול ובעל חסד, ואילו
שמאי הזקן היה שרשו ממדת הגבורה והדין לכן היה
קפדן גדול. לפי זה מצינו חידוש גדול ב"קדושת לוי"
(ליקוטים ד"ה שירו לה' שיר חדש), כי זהו הטעם שבעולם
הזה הלכה כבית הלל שמדתו חסד ולא כבית שמאי
שמדתו דין, כמו שפירש רש"י (בראשית א-א) שאין
העולם יכול להתקיים במדת הדין, וכן כתוב (תהלים
פט-ג): "כי אמרתי עולם חסד יבנה", אבל לעתיד
לבוא כשיתנהג העולם במדת הדין תהיה הלכה כבית
שמאי, הנה הדברים בלשון קדשו:

אך הביאור בזה כמו שכתב בספר "אגרת
הטיול" לרבינו חיים אחי המהר"ל מפראג זצ"ל (סוף
חלק הסוד): "שעטנ"ז הוא אותיות שט"ן ע"ז, והם ב'
מקטרגים גדולים, וזהו גם כן סוד התגין של שעטנ"ז
ג"ץ, כי ג"ץ גם כן שם של מקטרג אחד, והתגין
שעליהם הם כמו חרב וחנית להנצל מהם" [הובא
ב"באר היטב" או"ח סוף סימן לו].

נמצינו למדים מדבריו הקדושים, כי ז' אותיות
שעטנ"ז ג"ץ הן אותיות שט"ן ע"ז ג"ץ שהם ג'
מקטרגים, ועל ידי אור התגין שעל גבי אותיות הללו
מכניעים אותם. בהגהות "טיול בפרדס" להגה"ק
משאמלו"א זצ"ל (שם) הוסיף לבאר על פי מה שכתב
הרמב"ם (הלכות תפילין פ"ב ה"ח): "וצריך להיזהר בתגין
של אותיות והן כמו זייגין זקופות". הרי מבואר כי
התגין הם בצורת אות זי"ן, לרמז שהם בבחינת "כלי
זין" להגן על ישראל מג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ.

בענין זה מצינו דבר פלא בסמ"ג (חלק מצות עשה
כה) בשם רש"י בכתב ידו: "גרסינן בפרק הקומץ רבה
שעטנ"ז ג"ץ כל אחת משבעה אותיות הללו צריכות
ג' זייגין... וכן כתב רבינו שלמה בפירושו כתב ידו,
שעטנ"ז ג"ץ כאדם שאוחז זייגו בידו ומניף בימין
ובשמאל ולפניו". כלומר ג' תגין שעל כל אות שהם
בצורת שלש זייגין הנוטים לימין ושמאל ואמצע,
הוא כאדם האוחז ומניף את כלי זייגו להילחם כנגד
אויביו מימין משמאל ומלפניו.

ולפי ה"אוהב ישראל" הביאור בזה, כי הקב"ה
ממשיך מהתגין שעל ז' אותיות שעטנ"ז ג"ץ אור גדול
מאד, כפי שהוא מגדיר בלשון קדשו: "שגומל חסד
עם הבעלי תשובה למשוך להם חיות מעולם העליון
אשר אין שם אחיזת החיצונים כלל", ועל ידי אור
גדול זה מתבטלות ג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ, ובה
מפרש ה"אוהב ישראל" כמין חומר מאמר הגמרא
(ברכות לד): "מקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים
גמורים אינם עומדין", כי בעלי תשובה עומדים
במקום התגין שהם למעלה מן האותיות.

הקב"ה מקבל את תשובת החוטא רק מצד מדת החסד

הבה נמשיך במסע הקודש לבאר יסוד גדול
בענין התשובה, כי מה שיש תיקון לחוטא על ידי
תשובה הוא רק במדת החסד לפניו משורת הדין,
כמו שתיקנו (תפלת שחרית בתחנון ליום ב' וה'): "נחפשה
דרכינו ונחקורה ונשובה אליך, כי ימינך פשוטה
לקבל שבים". וכן בתפלת נעילה ביום הכיפורים:
"אתה נותן יד לפושעים וימינך פשוטה לקבל
שבים". ומקור הדבר בפרקי דרבי אליעזר (פרק מג):
"ימין הקב"ה פשוטה לקבל שבים בכל יום".

וזהו ששינו בגמרא (פסחים ק"ט): "אמר רבי
שמעון בן לקיש משום רבי יהודה נשיאה, מאי

הקב"ה ביקש ממושה שיקבע הלכה כהלל שמדתו חסד כדי שיהיה תיקון לחוטא בתשובה

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו לבאר דברי חכמים וחידותם במאמר הגמרא הנ"ל על עלייתו של משה רבינו למרום, בשילוב הרמז הנשגב של רבינו האריז"ל שגילה הקב"ה למשה רבינו שהלל הוא הניצוץ שלו:

"בשעה שעלה משה למרום, מצאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות", דהיינו כמו שפירש ה"אוהב ישראל" שהיה קושר הכתרים של התגין לז' אותיות שעטנז"ג ג"ץ, כדי להמשיך אור גדול ממקום עליון להגן על בעלי תשובה מג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ ששלטו עליהם בעת החטא.

"אמר לו [הקב"ה] משה אין שלום בעירך, אמר לפניו כלום יש עבד שנותן שלום לרבו, אמר לו [הקב"ה] היה לך לעזרני", ופירש רש"י: "לומר תצלח מלאכתך", ורבינו האריז"ל ביאר שרמז לו הקב"ה באומרו ה"ה לך לעזרני ראשי תיבות ה"ל" שהיה הניצוץ של משה רבינו, ולכאורה הוא כחידה שתומה מה ענין הלל לכאן.

אולם לפי האמור יש לומר הביאור בזה, על פי הידוע כי מאז שנתן הקב"ה את התורה לישראל בהר סיני, קובע הקב"ה בשמים את כל ההלכות רק כפי פסק ההלכה של חכמי ישראל למטה בעולם הזה, כמו שמצינו בגמרא (ב"מ נט:): כשיצאה בת קול שהלכה כרבי אליעזר בניגוד לדעת חכמים שהם רוב:

"עמד רבי יהושע על רגליו ואמר (דברים ל"ב) לא בשמים היא, מאי לא בשמים היא, אמר רבי ירמיה שכבר ניתנה תורה מהר סיני, אין אנו משגיחין בבת קול, שכבר כתבת בהר סיני בתורה (שמות כ"ג) אחרי רבים להטות. אשכחיה רבי נתן לאליהו, אמר ליה מאי עביד קודשא בריך הוא בההיא שעתא, אמר ליה קא חיין ואמר נצחוני בני, נצחוני בני".

הנה כי כן מה נפלאים דברי האריז"ל, שמבאר כי מה שאמר הקב"ה למשה "היה לך לעזרני" רמז לו בכך בראשי תיבות על ה"ל" שהיה הניצוץ של משה, כי מאחר שהקב"ה קשר כתרים לאותיות שעטנז"ג ג"ץ, כדי להראות בכך שיש תיקון לחוטאים בתשובה, אשר כפי המבואר הוא רק במדת החסד לפניו משורת הדין, לכן ביקש הקב"ה ממשה רבינו שהיה שליחו למסור את התורה לישראל, "היה לך לעזרני" ראשי תיבות הלל שהיה ניצוץ מנשמת משה, שיפעל משה לקבוע את ההלכה כהלל שמדתו חסד, כדי שעל ידי זה ימשיך הקב"ה תיקון מז' תגין לבעלי תשובה.

על כך מגלים לנו חכמינו ז"ל שמילא משה רבינו את בקשתו של הקב"ה לקבוע הלכה כהלל

אוהב ישראל: "ידוע אשר הכתרי האותיות הם התגין על האותיות שעטנז"ג ג"ץ והם נקראים כתר בעלי תשובה"

ביאור התגין: "שגומל חסד עם הבעלי תשובה למשוך להם חיות מעולם העליון אשר אין שם אחיות החיצוניים"

אגרת הטיול: צריך לכתוב תגין על ז' אותיות שעטנז"ג ג"ץ שהם ג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ המתבטלות על ידי התגין

סמ"ג בשם רש"י ביאור ג' תגין לימין שמאל ואמצע: "כאדם שאוחז זיינו בידו ומניף בימין ובשמאל ולפניו"

משה רבינו הוסיף לשמו של "הילל" את האות י' שהחסיר ממלת "עניו"

בדרך זו במסילה נעלה לבאר הטעם שהתפלל משה רבינו להוסיף את האות י' לשמו של "הילל", על פי מה ששינו בגמרא (עירובין יג:):

"שלוש שנים נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים הלכה כמותנו והללו אומרים הלכה כמותנו, יצאה בת קול ואמרה אלו ואלו דברי אלקים חיים הן, והלכה כבית הלל. [ומקשה בגמרא] וכי מאחר שאלו ואלו דברי אלקים חיים, מפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה כמותן, [ומתרץ] מפני שנוחין ועלובין היו ושונין דבריהן ודברי בית שמאי, ולא עוד אלא שמקדימין דברי בית שמאי לדבריהן... ללמדך שכל המשפיל עצמו הקב"ה מגביהו, וכל המגביה עצמו הקב"ה משפילו".

מבואר מזה כי מה שזכו בית הלל שהלכה כמותם הוא מחמת גודל מדת הענוה שלהם, והביאור בזה על פי הידוע כי מדת הענוה היא תנאי כפול ומכופל להשגת התורה, כמו ששינו בגמרא (סוטה ה:): "אמר רב יוסף, לעולם ילמד אדם מדעת קונו [רש"י: "לאהוב את הנמיכות"], שהרי הקב"ה הניח כל הרים וגבעות והשרה שכניתו על הר סיני".

ועוד שינו בגמרא (תענית ז:): "למה נמשלו דברי תורה למים, דכתיב (ישעיה נה-א) הוי כל צמא לכו למים, לומר לך מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה". ועוד בגמרא (פסחים סו:): "כל המתייהר אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו".

לפי זה נראה לבאר הטעם שהתפלל משה להוסיף את האות י' לשמו של "הילל", בהקדם לבאר מנין לקח משה את האות י' שהמשיך לשמו של "הילל". ויש לומר בזה ביאור חדש על פי מאמר המדרש על משה רבינו (שמו"ר מז-י): "עד

שהיה כותב בקולמוס נשתייר קימעה והעבירו על ראשו, וממנו נעשו לו קרני הוד, שנאמר (שמות לד-כט) ומשה לא ידע כי קרן עור פניו". וביאר ה"אור החיים" הקדוש פרשת כי תשא (שם) כוונת המדרש, כי כאשר נצטוו משה רבינו לכתוב בתורה (במדבר יב-ג): "והאיש משה עניו מאד", החסיר משה בגודל ענוותנותו את האות י' ממלת "עניו" וכתב "ענו" חסר י', וממה שנשתייר בקולמוס העביר על ראשו ונעשו לו קרני הוד.

הנה כי כן ירווח לנו לומר שלקח משה רבינו את האות י' שהחסיר ממלת "עניו", והוסיף אותה לשמו של "הילל" שיהיה מלא י' "הילל", והביאור בזה כי האות י' שהיא קטנה מכל האותיות רומזת על מדת הענוה, והרי מטעם זה החסיר משה את האות י' ממלת "עניו" להראות בכך שלא היה עניו, ומטעם זה עצמו התפלל משה שיוסיף הקב"ה אות י' זו שהחסיר ממלת "עניו" לשמו של "הילל" שהיה הניצוץ של משה, כדי שגם הוא יהיה עניו ושפל רוח כמותו ועל ידי זה תהיה הלכה כמותו שמדתו חסד, . נמצא לפי זה כי משה רבינו והלל הנשיא זכו שניהם לקבוע הלכה כמותם משום שהיו ענווים מכל אדם.

מה נפלאים הם דברות קדשו של כ"ק מרן השר שלום מבעלזא זי"ע (לקט אמרי קודש פרשת בא), שמפרש רמז הכתוב (שמות יב-ב): "החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה, החודש הזה לכם סופי תיבות משה, ה'וא לכם ל'חדשי ראשי תיבות ה'לל", היינו שני השמות הקדושים משה והלל, זה [משה] תורה שבכתב, וזה [הלל] עיקר תורה שבעל פה, שעל ידי הענוה שבהם זכו וניתנה התורה על ידם, והם שני שמות משם ע"ב [השם] החמישי [מה"ש אותיות מש"ה] והשישי [ל"ה אותיות הל"ל], וזכו על ידי זה לקדושה... וגימטריא של מש"ה הל"ל הוא גימטריא קדו"ש וגימטריא שפ"ל".

האמצעי שהוא הנר הרביעי הוא כנגד משה רבינו שנתן לנו תורה שבכתב, אשר כפי המבואר הניצוץ שלו הוא הלל שהלכה כמותו בתורה שבעל פה, ובזכות מדתו מדת החסד מקבל הקב"ה את החוטאים בתשובה וממשיך להם אורות גדולים מהתגין.

לפי זה מבואר היטב מה שאמר הקב"ה לאהרן **"בהעלותך את הנרות"**, לתקן את נשמות ישראל שאתה מקרב לאביהם שבשמים בכך שעושים תשובה, **"אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות"**, תמשיך עליהן את האור הגדול של התגין על ז' אותיות **שעטנ"ז ג"ץ**, ותכוון להמשיך את כל הנרות **"אל מול פני המנורה"** סופי תיבות היל"ל, כי הנר האמצעי הוא כנגד משה רבינו וכנגד הלל שהיה הניצוץ שלו שמדתו חסד, שהלכה כמותם משום ששניהם היו ענווים מכל אדם, ועל ידי מדת החסד יש תיקון לבעלי תשובה להמשיך עליהם אור התגין מעולם עליון.

מעתה יומתק להבין מה שאמר הקב"ה לאהרן לחזקו על שחלשה דעתו שלא היה לו חלק בחנוכת הנשיאים: **"חייך שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות"**, כי כאשר נתבונן נראה שהנשיאים הקריבו קרבנות בחנוכת המזבח, לעשות בכך הכנה לחוטאים שתהיה להם כפרה בהקרבת הקרבנות, וכמו שביאר הרמב"ן (ויקרא א-ט) הטעם להקרבת הקרבנות: **"כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה, כי חטא לאלקיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו, לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה, וכיפר הקרבן שיהא דמו תחת דמו נפש תחת נפש"**.

אולם אהרן הכהן בעבודת הדלקת שבעת נרות המנורה, המשיך על בעלי התשובה את אורות התגין שעל ז' אותיות **שעטנ"ז ג"ץ** שנפגמו בעוונותיהם עד ששלטו עליהם ג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ, ועל ידי שהמשיך אהרן את אורות התגין על ז' אותיות הללו, קיבלו בעלי תשובה חיות חדשה שאין לחיצונים שליטה עליה, הנה כי כן זהו שאמר הקב"ה לאהרן: **"חייך שלך גדולה משלהם"**, עבודת הדלקת הנרות גדולה מעבודת הקרבנות שהקריבו הנשיאים, **"שאתה מדליק ומטיב את הנרות"**, כי אתה מדליק ומטיב את החיות של בעלי התשובה מאור עליון וכך אין לחיצונים שליטה עליהם.

להמשיך בכך לבעלי תשובה את האור הגדול של התגין על ז' אותיות **שעטנ"ז ג"ץ**, אשר כפי שמבאר ה"אוהב ישראל" הכוונה בתגין הללו: **"שגומל חסד עם הבעלי תשובה למשוך להם חיות מעולם העליון, אשר אין שם אחיות החיצונים כלל"**, ולכן דוקא הלל שמדתו חסד דיבר בשבחו של אהרן **"הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן"**.

וזהו שצוה הקב"ה לאהרן: **"בהעלותך את הנרות"**, כשתדליק את הנרות כדי להעלות את נשמות ישראל שנאמר עליהן (משלי כ-כז): **"נר ה' נשמת אדם"** כדי להחזיר בתשובה לאביהם שבשמים, **"אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות"**, תכוון להמשיך אור גדול מהעולם העליון של התגין על שבע אותיות **שעטנ"ז ג"ץ**, שאין לחיצונים שום אחיזה בהם.

ויש לומר כי מטעם זה יש באש שמדליקים בה את ז' הנרות ג' צבעים, כמו ששנינו בגמרא (ברכות נב:): שאמרו בית הלל לבית שמאי הטעם שמברכים על הנר במוצאי שבת **"בורא מאורי האש"** בלשון רבים, כי **"הרבה מאורות יש באור"**. ופירש רש"י: **"שלהבת אדומה לבנה וירקרקת"**. וכן הוא בתיקוני זוהר (תיקון נב:): **"ובאלין תלת גוונים נהרא שרגא דאיהי נר ה' נשמת אדם... דאינון חוור סומק ירוק"**. הרי לנו ג' צבעים באש כנגד ג' תגין שיש על כל אחת מז' אותיות **שעטנ"ז ג"ץ** כדי להכניע בהם ג' מקטרגים שט"ן ע"ז ג"ץ.

"שאתה מדליק ומטיב את הנרות" להמשיך להם חיות חדשה מעולם עליון

הנה כי כן מה נפלא לבאר בזה הרמז של ה"מגלה עמוקות" בפסוק **"אל מול פני המנורה"** סופי תיבות היל"ל, על פי מה שביאר ה"נועם אלימלך" (ד"ה ויעש כן אהרן) כי מה שצוה הקב"ה להדליק שבעה נרות הם כנגד שבעת הרועים: **אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד**. ולפי דברינו יש לומר הביאור בזה, כי בזכות שבעת הרועים שהם בבחינת הכתרים של כלל ישראל, ממשיך הקב"ה את האור הגדול של התגין על ז' אותיות **שעטנ"ז ג"ץ**, כדי להמשיך להם חיות חדשה משבעת הרועים.

והנה כאשר נתבונן נראה, כי מאחר ששבעת הנרות הם כנגד שבעת הרועים, נמצא לפי זה כי הנר

שמדתו חסד: **"מיד אומר לו [משה להקב"ה] ועתה יגדל נא כח אדניי כאשר דברתי"**, ופירש ה"מגלה עמוקות" שהתפלל שיוסיף הקב"ה את י' לשמו של היל"ל שהוא בגימטריא כמספר השם אדניי שיהיה שמו היל"ל מלא י', מהאיות י' שלקח ממלת **"עניו"** כדי שיהיה עניו ויקבע הלכה כמותו.

[הנה מה טוב ומה נעים לומר פרפרת נאה, לבאר בזה מה שרמז מרן האריז"ל ב"פרי עץ חיים" (שער הזמירות פ"ה) בפסוק (תהלים קמז-ג): **"ה'רופא לשבורי לב ראשי תיבות לל"ה והוא שם מע"ב שמות"**. ולפי האמור הרמז בזה על היל"ל שרמזו בשם קדוש זה כמבואר לעיל בשם האריז"ל, שבעולם הזה הלכה כמותו שמדתו חסד משום שהיה עניו, ובזכות זה מקבל הקב"ה בעלי תשובה שיש להם לב נשבר בתשובה].

אהרן הכהן הדליק את שבעת קני המנורה להאיר את התגין לז' אותיות שעטנ"ז ג"ץ

מעתה על פי שילוב כל ההקדמות והיסודות שלמדנו מרבותינו הקדושים מאורי עולם, יפתח לנו פתח לבאר לפי זה מה שאמר הקב"ה לאהרן הכהן לחזקו על שחלשה דעתו שלא היה לו חלק בחנוכת הנשיאים: **"חייך שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות"**, על פי מה שנקדים לבאר ביאור חדש על מה שצוה הקב"ה למשה לומר לאהרן: **"בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות"**.

נקדים מה ששנינו במשנה (אבות פ"א מ"ב): **"הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה"**. ופירש הרע"ב בשם אבות דרבי נתן (פ"ב מ"ג): **"וכיצד היה מקרב הבריות לתורה, כשהיה יודע באדם שעבר עבירה היה מתחבר עמו ומראה לו פנים צהובות, והיה אותו אדם מתבייש ואמר אילו היה יודע צדיק זה מעשי הרעים כמה היה מתרחק ממני, ומתוך כך היה חוזר למוטב, הוא שהנביא מעיד עליו (מלאכי ב-1) בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון"**.

מעתה אמינא מילתא חדתא בדחילו ורחימו, כי מטעם זה זכה אהרן הכהן שקירב את הבריות להקב"ה בתשובה, שמסר לו הקב"ה ולבניו אחריו המצוה של הדלקת שבעת הנרות במנורה, כדי

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

להורדת המאמרים shvilei.com
לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com